

SIALOGRAFIE

DOOR E. J. KUSEN

Onder een sialogram verstaat men een röntgenfoto van een speekselklier en de ductus nadat deze gevuld zijn met een contrast-middel. Sinds Carlsten in 1926 het contrastmiddel invoerde voor het röntgenologische onderzoek van de speekselklieren heeft de methode zijn nut bij de diagnostiek van afwijkingen ten volle bewezen.

Het sialogram van een gezonde speekselklier doet denken aan een boomstammetje met fijne takjes (zie fig. 1). In het geval van een ontsteking ziet men veelal een verwijding van de ductus en een lobbigge structuur van de ductuli (zie fig. 2). Van bijzondere waarde is het sialogram voorts bij het opsporen van stenen in de ductus of in de klier zelf. Ter plaatse van de steen ziet men dan een opheldering in het röntgenbeeld, bovendien vult de rest van het kliersysteem, achter het obstakel zich vaak slecht met de contrastvloeistof (zie fig. 3). Op die wijze kan het sialogram dus van nut zijn in die gevallen, waarin de steen op de gewone röntgenfoto te weinig contrast geeft. De slechte vulling van stroomopwaarts gelegen kliergedeelten kan overigens ook veroorzaakt worden door stricturen, die op deze wijze nauwkeurig gelocaliseerd kunnen worden. Ook bij tumoren maakt men graag een sialogram, waarbij men in het geval van een benigne tumor verdringing van het klierweefsel kan constateren. Bij een maligne tumor valt vaak de onderbreking in de continuïteit van de klierbuisjes op.

Als contrast-middel gebruikt men Lipiodol of Jodipin, jodium bevattende olieachtige vloeistoffen. Na de ductus gesondeerd te hebben injecteert men door een stompe naald de vloeistof onder geringe druk in de klier. Een fausse route moet natuurlijk vermeden worden, ook al is Lipiodol niet toxisch, zelfs niet als het in het omliggende bindweefsel terecht komt. Hoeveel men inspuit hangt af van de grootte van de klier, men houdt op zodra de patiënt pijn aangeeft. Vóór men de naald terug trekt zet men ter plaatse van de ductus een klemmetje op de mucosa opdat er geen vloeistof terug loopt in de mondholte. Wanneer men na het nemen van de röntgenfoto het klemmetje verwijdert, loopt het contrastmiddel met het speeksel weer uit de klier. Ontsteking van de klier is geen contra-indicatie voor sialografie, integendeel, soms ziet men een therapeutisch effect, dat men toeschrijft aan het jodium van het contrastmiddel.

Literatuur :

Thoma, Oral Surgery vol. II.
Hetzlar, Die Sialographie 1942.